

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)
SSN Michał Laskowski

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry,
w sprawie:

T. M. skazanego z art. 12a ust 2 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu
etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych i in.,

M. K., Ł. F., T. P. i M. D. skazanych z art. 54 § 1 k.k.s.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 sierpnia 2024 r.,

kasacji, wniesionych w stosunku do skazanych: **T. M., M. K., Ł. F. i M. D.** przez
obrońców,

w stosunku do skazanych: **M. K., T. P., Ł. F., M. D. i T. M.** przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku

z dnia 28 kwietnia 2023 r., sygn. akt II 1 Ka 315/22

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim

z dnia 4 marca 2022 r., sygn. akt II K 643/18,

**1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyla w całości
zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu we**

Włocławku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. W. - Kancelaria Adwokacka w A., kwotę 2361,60 (dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt jeden zł i sześćdziesiąt groszy) w tym 23% VAT za sporządzenie i wniesienie kasacji oraz obronę z urzędu oskarżonego Ł. F. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym oraz kwotę 552 (pięćset pięćdziesiąt dwa zł) tytułem ponoszonych wydatków.

[J.J.]

Małgorzata Gierszon Jacek Błaszczyk Michał Laskowski

UZASADNIENIE

Prokurator Okręgowy we Włocławku oskarżył:

1/ **M. K.** o przestępstwa z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 69 § 1 k.k.s. w zb. z art. 69 a § 1 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s.; z art. 18 par. 1 k.k. w zw. z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych z dnia 02.03.2001 r. w zw. z art. 12 k.k.; z art. 65 § 1 i 3 k.k.s. w zb. z art. 69 § 1 k.k.s. i art. 69a § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i z art. 7 § 1 k.k.s.;

2/ **T. P.** o przestępstwa z art. 69 § 1 k.k.s. w zb. z art. 69a § 1 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s.; z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych z dnia 02.03.2001 r. w zw. z art. 12 k.k.;

3/ **Ł. F.** o przestępstwa z art. 69 § 1 k.k.s. w zb. z art. 69 a § 1 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 4 k.k.s.; z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych z dnia 02.03.2001 r. w zw. z art. 12 k.k.;

4/ **M. D.** o przestępstwa z art. 69 § 1 k.k.s. w zb. z art. 69a § 1 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. oraz

z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych z dnia 02.03.2001 r., w zw. z art. 12 k.k.,

5/ T. M. o przestępstwa z art. 69 § 1 k.k.s. w zb. z art. 69a § 1 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. oraz z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych z dnia 02.03.2001 r. w zw. z art. 12 kk

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim wyrokiem z dnia 4 marca 2022 r., sygn. akt II K 643/18, uznał oskarżonych za winnych następujących niżej opisanych czynów oraz wymierzył kary według zasad i w następującym niżej wskazanym wymiarze:

- oskarżonego **M. K.** uznał za winnego przestępstwa skarbowego z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. oraz za winnego przestępstwa z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 12a ust 2 ustawy z dnia 2 marca 2001r o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to po zastosowaniu art. 8 § 1 k.k.s. wymierzył:

- w myśl art. 7 § 2 k.k.s. na podstawie art. 65 § 1 k.k.s. karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz karę 160 (sto sześćdziesiąt) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,

- w myśl art. 12a ust 2 ustawy z dnia 2 marca 2001r o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych karę 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. Sąd ustalił, iż wykonaniu podlega tylko kara 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz kara 160 (sto sześćdziesiąt) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,

- oskarżonego **M. K.** uznał również za winnego przestępstwa skarbowego z art. 65 § 3 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i za to w myśl art. 65 § 3 k.k.s. wymierzył mu karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,

- na podstawie art. 39 § 1 k.k.s. połączył wymierzoną karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności i karę 160 (stu sześćdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda z karą 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny

po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda w ten sposób, że wymierzył M.K. karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz 220 (dwieście dwadzieścia) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda;

- oskarżonego **T. P.** uznał za winnego przestępstwa skarbowego z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. oraz za winnego przestępstwa z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 12a ust 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to po zastosowaniu art. 8 § 1 k.k.s. wymierzył:

- w myśl art. 7 § 2 k.k.s. na podstawie art. 65 § 1 k.k.s. karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,

- w myśl art. 12a ust 2 ustawy z dnia 2 marca 2001r o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. ustalił, iż wykonaniu podlega tylko kara 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz kara 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,

- oskarżonego **Ł. F.** uznał za winnego przestępstwa skarbowego z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 37 § 1 pkt 4 k.k.s. i art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. oraz przestępstwa z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 12a ust 2 ustawy a z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to po zastosowaniu art. 8 § 1 k.k.s. wymierzył:

- w myśl art. 38 § 1 pkt. 3 k.k.s. w zw. z art. 19 § 1 k.k. po zastosowaniu art. 7 § 2 k.k.s. oraz na podstawie art. 65 § 1 k.k.s. karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,

- w myśl art. 19 § 1 k.k. oraz na podstawie art. 12a ust 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. ustalił, iż wykonaniu podlega tylko kara 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz kara 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,

- oskarżonego **M. D.** uznał za winnego przestępstwa z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i za to w myśl art. 7 § 2 k.k.s. na podstawie art. 65 § 1 k.k.s. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,
- oskarżonego **M. D.** uznał również za winnego przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 12a ust 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych i za to w myśl art. 19 § 1 k.k. na podstawie art. 12a ust. 2 cytowanej ustawy wymierzył mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 39 § 1 k.k. połączył orzeczoną karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności i karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda z karą 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności w ten sposób, że orzekł karę łączną 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności i karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda;
- oskarżonego **T. M.** uznał za winnego przestępstwa skarbowego z art. 69a § 1 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i za to w myśl art. 7 § 2 k.k.s. na podstawie art. 69a § 1 k.k.s. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda,
- oskarżonego **T. M.** uznał również za winnego przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 12a ust 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych i za to w myśl art. 19 § 1 k.k. na podstawie art. 12a ust 2 cytowanej ustawy wymierzył mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 39 § 2 k.k.s. połączył orzeczoną karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności i karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda z karą 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności w ten sposób, że orzeka karę łączną 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności i karę 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych grzywny po 150 (sto pięćdziesiąt) złotych każda.

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli na korzyść oskarżonych ich obrońcy oraz na niekorzyść wszystkich oskarżonych prokurator. Zarzuty sformułowane w apelacjach obrońców dotyczyły obrazy wskazanych we wniesionych środkach odwoławczych przepisów postępowania, mającej wpływ na treść orzeczenia, błędu w ustaleniach faktycznych będącego wynikiem niewłaściwej i dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego; rażącej niewspółmierności orzeczonej kary. Obrońcy wnosili o zmianę wydanego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonych lub też alternatywnie wnioskowali o wymierzenie kar w niższym wymiarze, aniżeli orzeczone, z zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia ich wykonania.

Prokurator w wywiedzionej apelacji podniósł natomiast zarzuty obrazy prawa materialnego w zakresie przepisanej oskarżonym kwalifikacji prawnej, tj.: - obrazy przepisów prawa materialnego tj. art. 69 § 1 k.k.s. i art. 69a § 1 k.k.s.; - obrazy innych przepisów prawa materialnego, m.in. art. 8 § 1 i 2 k.k.s. i art. 39 § 2 k.k.s. Prokurator zarzucił również rażąca niewspółmierność kar wymierzonych oskarżonym w pkt. I, IV, IX, XIII, XVII wyroku, polegającą na wymierzeniu im kar pozbawienia wolności w wymiarze nie uwzględniającym dostatecznie stopnia społecznej szkodliwości czynów zarzuconych oskarżonym, rodzaju naruszonych dóbr prawnych, względów represji i prewencji.

Sąd Okręgowy we Włocławku wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2023 roku., sygn. akt II 1 Ka 315/22, po rozpoznaniu wszystkich apelacji, zmienił zaskarżony nimi wyrok, orzekając co do przypisanej oskarżonym w pkt. I, VI, IX wyroku kwalifikacji prawnej i podstawy wymiaru kary, co dot. pkt. I, VI, IX, XIII - zgodnie z wnioskami apelacji prokuratora oraz eliminując w pkt. IV, XV, XIX zaskarżonego wyroku orzeczenia o karze łącznej. W pozostałej części wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok ten został zaskarżony kasacją prokuratora, który podniósł zarzut bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k., polegającej na rozpoznaniu apelacji prokuratora i obrońców od wyroku Sądu Rejonowego w składzie jednego sędziego, podczas gdy postępowanie przygotowawcze przeciwko oskarżonym zakończono w formie śledztwa oraz dotyczyło przestępstw skarbowych, co eliminowało możliwość rozpoznania sprawy w postępowaniu odwoławczym w

składzie jednego sędziego oraz wniosł o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu we Włocławku do ponownego rozpoznania.

Ponadto kasacje od powyższego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych T. M., M. K., M. D. i Ł. F.

Obrońca T. M. zarzucił:

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa, a mianowicie przepisów postępowania karnego, tj. art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 k.p.k. poprzez pominięcie zarzutu w zakresie:

- pkt. 1a apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że stanowi on jedynie wyraz niezadowolenia z rozstrzygnięcia Sądu, co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, w postaci dowolnej i niekonsekwentnej oceny materiału dowodowego polegającego na stwierdzeniu przez Sąd I instancji, że skazany przyznał, że sprzedał jednak część suszu M. K., w sytuacji, gdy nie sposób odnaleźć powyższych okoliczności wprost jak i pośrednio w treści wyjaśnień oskarżonego na etapie postępowania przygotowawczego, jak i sądowego, co więcej, kategorycznie i konsekwentnie skazany T. M. zaprzeczał, aby sprzedawał osobom fizycznym liście tytoniu, albowiem był świadomy karalności takiego procederu.

- pkt. 1b apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że w sprawie nie wystąpiły jakiejkolwiek wątpliwości, to podnoszenie tego zarzutu (naruszenia zasady in dubio pro reo) przez apelującego, było od razu nieuzasadnione, co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego, - stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. odstąpienia przez Sąd I instancji od jakichkolwiek rozważań w zakresie braku dowodu na potwierdzenie dc konania kolejnych transakcji pomiędzy M. K. a T. M., tj. 20 kostek po 30-40 kg każda oraz 0,5 tony liścia luzem, a oparcie tychże ustaleń wyłącznie na depozycjach Ł. F., które w tymże zakresie jawiły się one jako domniemania, albowiem nie uczestniczył on w dokonaniu rzekomych kolejnych transakcji, lecz wyłącznie wskazał, że w/w osoby „umawiały się” na kolejną dostawę, co w świetle art. 5 § 2 k.p.k. nie może stanowić dowodu na dokonanie przedmiotowego czynu, w szczególności, że brak jest dodatkowych dowodów nawet o charakterze poszlakowym na potwierdzenie

dokonania kolejnych transakcji, co w sposób istotny ogranicza prawo do obrony oskarżonego, albowiem uniemożliwia polemikę z faktycznymi powodami takich ustaleń, jak również uniemożliwia kontrolę odwoławczą;

- pkt. 1c. apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że obrońca ograniczył się jedynie do kwestionowania poszczególnych fragmentów dowodów, przemijających na niekorzyść oskarżonego T. M., co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego, stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. niepoczynienia przez Sąd I instancji jakichkolwiek rozważań w zakresie braku ujawnienia w depozycjach T. P. i stenogramach kontroli operacyjnej prowadzonej w ramach operacji B., który obejmował okres od 18 listopada 2016 r. do 18 lutego 2017 r. udziału T. M. w przestępczym procederze M. K., podczas gdy w sposób istotny ograniczyło to prawo do obrony skazanego, albowiem uniemożliwiło polemikę z faktycznymi powodami takich ustaleń, jak również uniemożliwia kontrolę odwoławczą;

- pkt. 1g. apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że obrońca ograniczył się jedynie do kwestionowania poszczególnych fragmentów dowodów, przemijających na niekorzyść oskarżonego T. M., co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego, stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. pominięcie okoliczności sprawy działających na korzyść oskarżonego, a ujawnionych podczas postępowania dowodowego (okoliczności te zostały szeroko opisane w pkt 1g apelacji obrońcy skazanego] podczas gdy pozwalają one na stwierdzenie, że wyłącznie skazany M. D. sprzedał liście, tytoniu oskarżonemu M. K.;

- pkt. 2. apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że Sąd meriti ustalając stan faktyczny w sprawie, poprzedził tą czynność dokładnym zbadaniem wszelkich źródeł dowodowych i konfrontacją jednych dowodów z innymi, co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego, stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. uznaniu przez Sąd I instancji, że skazany T. M. przyznał, że sprzedał jednak część suszu M. K., w sytuacji gdy nie sposób odnaleźć powyższe okoliczności w treści wyjaśnień skazanego na etapie postępowania przygotowawczego jak i sądowego, co więcej, kategorycznie i konsekwentnie oskarżony zaprzeczał, aby sprzedawał osobom fizycznym liście tytoniu, albowiem był świadomy karalności takiego procederu, co więcej, nie rozpoznał na zdjęciach żadnego oskarżonego, jedynie zaś wskazał, że nie wyklucza, iż faktycznie mogło

mieć miejsce, że ktoś do niego przyjechał białym samochodem i mógł się pytać o zakup liści, jednakże wykluczył taką sprzedaż;

- pkt. 3. apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że Sąd meriti ustalając stan, faktyczny w sprawie, poprzedził tą czynność dokładnym zbadaniem wszelkich źródeł dowodowych i konfrontacją jednych dowodów z innymi, co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego, stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. uznaniu przez Sąd I instancji, że stan- faktyczny w niniejszej sprawie uzasadnia przypisanie skazanemu, że wbrew przepisom ustawy wyprodukował i magazynował wyroby akcyzowe w postaci suszu tytoniowego o łącznej wadze 1 160 kg uchylając się od opodatkowania oraz, że pomógł M. K. w wytwarzaniu wyrobów tytoniowych bez wymaganego wpisu do rejestru w ilości 1 160 kg krajanki tytoniowej znacznej wartości nie mniejszej niż 569.792,00 zł w ten sposób, że dokonał sprzedaży wyżej wymienionemu suszu tytoniowego o wadze 1 160 kg, w sytuacji gdy powyższa teza została oparta wyłącznie na kanwie depozycji Ł. F., którego wyjaśnienia (w zakresie skazanego T. M.) były niekonsekwentne, rozbieżne z treścią wyjaśnień pozostałych współskazanych oraz treścią zeznań świadków, a także nie znajdowały potwierdzenia w innych dowodach, w tym w treści stenogramu kontroli operacyjnej o nazwie [...] oraz raportu z analizy bilingów;

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa, a mianowicie przepisów postępowania karnego, tj. art. 4 k.p.k w zw. z art. 5 § 2 k.p.k, „poprzez sprzeniewierzenie się zasadzie in dubio pro reo w zakresie, w którym Sąd przyjął, że w zakresie braku dowodu na potwierdzenie dokonania kolejnych transakcji pomiędzy M. K. a T. M., tj. 20 kostek po 30-40 kg każda oraz 0,5 tony liścia luzem, a oparcie tychże ustaleń wyłącznie na depozycjach Ł. F., które w tymże zakresie jawiły się one jako domniemania, albowiem nie uczestniczył on w dokonaniu rzekomych kolejnych transakcji, lecz wyłącznie wskazał, że w/w osoby „umawiały się” na kolejną dostawę wobec tego, zgodnie z art. 5 § 2 k.p.k, niedająca się usunąć wątpliwość co do tej okoliczności na skutek braku dowodów je potwierdzających, powinna zostać rozstrzygnięta na korzyść oskarżonego;

Wskazując na powyższe podstawy, na zasadzie art. 537 § 1 i 2 k.p.k, wniósł: o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu II instancji i przekazanie niniejszej sprawy Sądowi II instancji celem ponownego rozpoznania; o wstrzymanie wykonania

zaskarżonego orzeczenia do czasu rozpoznania; rozstrzygnięcia w przedmiocie kasacji z ewentualnym zastosowaniem, zgodnie z art. 532 § 2 k.p.k. środków zapobiegawczych określonych w art. 266 k.p.k. i art. 275 k.p.k.

Obrońcy skazanego M. K. orzeczeniu zarzucili:

- rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, iż Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, podczas gdy Sąd pierwszej instancji dokonał dowolnej i jednostronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego;
- rażącą obrazę, przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, iż Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy dokonał oceny wiarygodności wyjaśnień złożonych przez skazanego, podczas gdy ocena ta była dowolna, nie zaś swobodna, a nadto dokonana przez pryzmat założonej z góry tezy o winie skazanego;
- rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, iż Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy dokonał oceny wiarygodności wyjaśnień Ł. F., podczas gdy ocena ta została dokonana w sposób dowolny, a złożone przez niego wyjaśnienia nie znajdują potwierdzenia w pozostałym zebranym w sprawie materiale dowodowym, w szczególności zaś w zakresie, w jakim ustalenia faktyczne oparte zostały na przypuszczeniach Ł. F.;
- rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, iż Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, podczas gdy ocena ta dokonana została w sposób dowolny (...),
- rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., poprzez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, iż Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy ustalił, iż:
- T. M. dokonał sprzedaży tytoniu skazanemu, podczas gdy tego rodzaju ustalenie nie tylko nie znajduje potwierdzenia w pozostałym zebranym w sprawie materiale

dowodowym, ale również stoi w sprzeczności z treścią wyjaśnień T. M., zgodnie z którymi pomiędzy nim a skazanym nie dochodziło do przypisywanych im transakcji,

- skazany przekazał T. P. 1 755 kg suszu tytoniowego do dalszego przerobu, podczas gdy tego rodzaju czynności nie potwierdza zebrany w sprawie materiał dowodowy;

- skazany nabywał papierosy w tzw. szarej strefie, a następnie przemycił je do W. B., podczas gdy brak jest jakichkolwiek dowodów pozwalających na przypisanie tego czynu skazanemu, zaś Sąd pierwszej instancji zaniechał wskazania tego rodzaju dowodów w treści uzasadnienia wyroku;

- rażąco obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., poprzez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji za prawidłowe zaniechanie przez Sąd pierwszej instancji dokonania ustaleń w przedmiocie transakcji, które miały być dokonywane pomiędzy skazanym a T. M. i oparcie się w tym zakresie jedynie na Wyjaśnieniach Ł. F., podczas gdy nie uczestniczył on w przypisywanych tym osobom czynnościach, a jego wyjaśnienia w tym zakresie nie znajdują potwierdzenia w pozostałym zebrany w sprawie materiale dowodowym;

- rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec skazanego kary.

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Drugi z obrońców tego skazanego zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj, art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. dokonana poprzez nierozważenie wszystkich zarzutów wskazanych w treści środka odwoławczego tj. zaniechanie rozważenia następujących zarzutów:

- zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k i niewskazania w sposób precyzyjny faktów uznanych za nieudowodnione;

- zarzutu naruszenia art. 2 § 2 k.p.k, art. 4 k.p.k, art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. i przyjęcia, że oskarżony T. M. przyznał się do sprzedaży tytoniu oskarżonemu M. K., w sytuacji, gdy z wyjaśnień wskazanego oskarżonego wynika wniosek przeciwny;

- zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i przyjęcia współpracy pomiędzy M. K. a T. M. pomimo tego, że przeczy temu analiza bilingów oraz notatki urzędowej;
 - zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez oparcie dowolnej, nie zaś swobodnej oceny materiału dowodowego na podstawie zeznań, wcześniej wyjaśnień K. R. i ustalenie odpowiedzialności oskarżonego za winnego w pkt III aktu oskarżenia, w sytuacji, gdy jednocześnie prowadzący sprawę umorzył postępowanie wobec K. R.;
 - zarzutu naruszenia art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. i przyjęcie, że oskarżony M. K. przekazał oskarżonemu P. 1755 kg suszu tytoniowego do dalszego przerobu (...);
 - zarzutu naruszenia art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez przyjęcie, że oskarżony M. K. nabywał w tzw. szarej strefie papierosy, które następnie miał przemycać do W. B. albowiem brak jest jakichkolwiek dowodów uzasadniających przypuszczenie popełnienia przestępstwa;
 - zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez oparcie orzeczenia, że oskarżony M. K. nabył susz tytoniowy pomimo braku jakichkolwiek dowodów (...);
 - zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez przypisanie oskarżonemu posiadania i korzystania z telefonu komórkowego o numerze [...] pomimo braku dowodów pozwalających na przypisanie nie tylko własności, ale również posiadania karty sim do wyżej wymienionego telefonu komórkowego;
2. rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. dokonana poprzez dokonanie analizy pozostałych przedstawionych zarzutów w sposób odbiegający od ich rzetelnej oceny tj. poprzez odniesienie się o charakterze ogólnym do treści zarzutów obrońcy bez analizy treści wskazanych zarzutów bądź też wybiórczej analizy części zarzutów i dokonywania selektywnych wniosków takich jak tego, że „ [...] treść ich wyjaśnień wyraźnie wskazuje rolę tego oskarżonego [Marcina Kochanowskiego] w badanym procesie”TM odniesieniu do zarzutu takiego jak zarzut naruszenia art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. polegającego na zaniechaniu przez Sąd I instancji dokonania ustaleń w przedmiocie realizowania

między M. K. a T. M. dalszych, kolejnych transakcji, a oparcie się w~ dużej mierze na treści wyjaśnień Ł. F., co prowadzi do wniosku, iż Sąd II instancji w sposób nierzetelny dokonał oceny części zarzutów obrońcy, bowiem w zbiorczym zestawieniu nie wyjaśnił wszystkich podniesionych wątpliwości, które w ocenie obrońcy miały zasadniczy wpływ na treść wyroku oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu II instancji i przekazanie sprawy Sądowi Odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Obrońca M. D. zarzucił w kasacji:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa, a mianowicie przepisów postępowania karnego, tj. art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 k.p.k. poprzez pominięcie zarzutu w zakresie:

a. pkt. 1 apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że stanowi on jedynie luźną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu, co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, w postaci dowolnej i niekonsekwentnej oceny materiału dowodowego polegającego na stwierdzeniu przez Sąd I instancji, że skazany M. D. sprzedał M. K. co najmniej 595 kg suszu tytoniowego, w sytuacji, gdy nie sposób odnaleźć powyższych okoliczności wprost jak i pośrednio w treści wyjaśnień oskarżonego, oraz nagraniach z operacji B. - 3 na etapie postępowania przygotowawczego, jak i sądowego, co więcej, kategorycznie i konsekwentnie skazany M. D., zaprzeczał, aby sprzedawał osobom liście tytoniu;

b. pkt. 1 apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że w sprawie nie wystąpiły jakiegokolwiek wątpliwości, to podnoszenie tego zarzutu przez apelującego, było od razu nieuzasadnione, co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego, stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. odstąpienia przez Sąd 1 instancji od jakichkolwiek rozważań w zakresie braku dowodu na potwierdzenie dokonania kolejnych transakcji pomiędzy M. K. a M. w. D., oparcie tychże ustaleń wyłącznie na depozycjach Ł. F., które w tymże zakresie jawiły się one jako domniemania, albowiem nie uczestniczył on w dokonaniu rzekomych kolejnych transakcji, lecz wyłącznie wskazał, że w/w osoby „umawiały się” na kolejną dostawę, co w świetle art. 5 § 2 k.p.k. nie może stanowić dowodu na dokonanie

przedmiotowego czynu, w szczególności, że brak jest dodatkowych dowodów nawet o charakterze poszlakowym na potwierdzenie dokonania kolejnych transakcji, co w sposób istotny ogranicza prawo do obrony oskarżonego, albowiem uniemożliwia polemikę z faktycznymi powodami takich ustaleń, jak również uniemożliwia kontrolę odwoławczą;

c. pkt. 1. apelacji obrońcy skazanego poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że obrońca oparł się wyłącznie o fragmentaryczne wycinki z poszczególnych dowodów, które w ocenie autora apelacji przemawiają na korzyść tego oskarżonego, tj. M. D., co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego, stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu, tj. niepoczynienia przez Sąd 1 instancji jakichkolwiek rozważań w zakresie braku ujawnienia stenogramach kontroli operacyjnej prowadzonej w ramach operacji [...], który obejmował okres od 18 listopada 2016 r. do 18 lutego 2017 r., udziału M. D. w przestępczymi procederze M. K. w zakresie przypisanego mu zarzutu, podczas gdy w sposób istotny ograniczyło to prawo do obrony skazanego, albowiem uniemożliwiło polemikę z faktycznymi powodami takich ustaleń, jak również uniemożliwia kontrolę odwoławczą;

d. pkt. 2. apelacji obrońcy skazanego, poprzez stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że Sąd meriti ustalając stan faktyczny w sprawie, poprzedził tę czynność dokładnym zbadaniem wszelkich źródeł dowodowych i konfrontacją jednych dowodów z innymi, co w konsekwencji ograniczenie się do powyższego, stanowi de facto odstępnie od zbadania zarzutu;

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa, a mianowicie przepisów postępowania karnego, tj. art. 4 k.p.k w zw. z art. 5 § 2 k.p.k, poprzez sprzeniewierzenie się zasadzie in dubio pro reo w zakresie, w którym Sąd przyjął, że w zakresie braku dowodu na potwierdzenie dokonania kolejnych transakcji pomiędzy M. K. a M. D., a oparcie tychże ustaleń wyłącznie na depozycjach Ł. F., które w tymże zakresie jawiły się one jako domniemania, albowiem nie uczestniczył on w dokonaniu rzekomych kolejnych transakcji, lecz wyłącznie wskazał, że w/w osoby „umawiały się” na kolejną dostawę wobec tego, zgodnie z art. 5 § 2 k.p.k, niedająca się usunąć wątpliwość co do tej okoliczności na skutek braku dowodów je potwierdzających, powinna zostać rozstrzygnięta na korzyść oskarżonego;

Wskazując na powyższe podstawy, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu II instancji i przekazanie niniejszej sprawy Sądowi II instancji celem ponownego rozpoznania oraz na zasadzie art. 532 §1 k.p.k. wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

Obrońca skazanego Ł. F. zarzucił w kasacji rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa procesowego, polegające na obrazie przepisów tj:

- art 457 § 3 k.p.k. w związku z art 433 § 2 k.p.k. w związku z art 4 k.p.k. w związku z art 7 k.p.k. polegającym na niepoprawnej kontroli odwoławczej Sądu II instancji poprzez posłużenie się przy rozważaniu zarzutów apelacyjnych argumentacją niezgodną z regułami swobodnej oceny dowodów i tym samym bezzasadnego zaaprobowania dowolnej oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji i uznanie za prawidłowe błędnych ustaleń faktycznych będących wynikiem tej oceny, a skutkujących nieprawidłowym zastosowaniem przepisów prawa materialnego i przyjęciu na ich podstawie, że oskarżony Ł. F. dopuścił się zarzucanych mu czynów;
 - art 433 § 2 k.p.k. w związku z art 427 § 1 k.p.k. poprzez brak prawidłowego i wszechstronnego odniesienia się do zarzutów apelacji wcześniejszego obrońcy oskarżonego, w szczególności pominięcie konieczność weryfikacji wyjaśnień oskarżonego Ł. F., w świetle opinii sądowo- psychiatrycznej z dnia 21 kwietnia 2020 r. (k 1599-1607), która wskazuje, iż z danych uzyskanych od pacjenta wynika, iż 3-4 lata temu był w/ jego życiu okres kiedy nadużywał alkoholu i występowały u niego ciągłe alkoholowe opilcze oraz alkoholowe objawy' abstynencji po odstawieniu alkoholu;
 - art 457 § 3 k.p.k. w związku z art 433 § 2 k.p.k. w związku z art 410 k.p.k. poprzez nie dość wnikliwe odniesienie się przez Sąd II instancji do zarzutów, czego dowodem było uzasadnienie wyroku Sądu II instancji powielające argumenty Sądu I instancji. Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu we Włocławku, Sąd Najwyższy zważył, co następuje.
- Kasacja prokuratora jest zasadna. Zaskarżony nią wyrok jest dotknięty bezwzględną przyczyną odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że stosownie do treści art. 29 § 1 k.p.k. na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. W czasie wydania zaskarżonego wyroku odstępstwem od tej zasady, obok sytuacji przewidzianej treścią art. 449 § 2 k.p.k., (nie mającej w niniejszej sprawie zastosowania, skoro postępowanie przygotowawcze było prowadzone o czyny ścigane z oskarżenia publicznego i zakończyło się w formie śledztwa), były także te określone w art. 14 fa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.; zwana dalej : ustawą COVID-19). Stosownie do tej regulacji w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie. Nadto, w myśl art. 14fa tej ustawy, sąd orzeka na rozprawie apelacyjnej w składzie jednego sędziego również po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli przewód sądowy na tej rozprawie rozpoczął przed upływem tego okresu. Stan zagrożenia epidemicznego z powodu COVID-19 wprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 43 z późn. zm.). Stan ten ostatecznie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej został odwołany z dniem 1 lipca 2023 r. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1118).

W niniejszej sprawie poza sporem jest, że: przewód sądowy na rozprawie apelacyjnej otwarto po ogłoszeniu stanu epidemii lub zagrożenia epidemicznego z powodu COVID-19, i przed jego odwołaniem, w pierwszej instancji orzekał sąd w składzie jednego sędziego, sprawa była rozpoznawana według przepisów Kodeksu postępowania karnego. Niemniej jednak ostatni czwarty warunek pozwalający w myśl przywołanego przepisu ustawy COVID-19 na odstępstwo od zasady

trzyosobowego składu orzekającego na rozprawie apelacyjnej nie został spełniony. Podzielić bowiem należy wyrażany konsekwentnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że przywołany przepis nadmienionej ustawy ma tylko zastosowanie do spraw o przestępstwa, a nie o przestępstwa skarbowe. Takie zaś były zarzucane wszystkim oskarżonym, toteż były przedmiotem rozpoznania sądu odwoławczego. Desygnatem „przestępstwa” nie jest „przestępstwo skarbowe”, bowiem od wejścia w życie obecnie obowiązującego Kodeksu karnego skarbowego, ustawodawca konsekwentnie rozróżnia „przestępstwo skarbowe” od „przestępstwa”. Wszędzie tam, gdzie wolą ustawodawcy było objęcie przedmiotem regulacji zarówno przestępstw, jak i przestępstw skarbowych, tam wyraźnie to wskazuje (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 listopada 2022 r., IV KK 336/22; uchwała Sądu Najwyższego całej Izby Karnej z dnia 4 kwietnia 2005 r., I KZP 7/05, OSNKW 2005/5/44).

Stąd też uznać należy, że przepis art. 14 fa ust 1 przywołanej ustawy z dnia 2 marca 2020 r. nie ma zastosowania do składu na rozprawie odwoławczej w sprawach o przestępstwa skarbowe.

Orzekający zatem w składzie jednego sędziego Sąd odwoławczy rozpoznający wniesione od wyroku Sądu I instancji apelacje: prokuratora, obrońców oskarżonych: M. K., M. M., Ł. F. i M. D. oraz samego T. P. był nienależycie obsadzony. Oznacza to zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i w konsekwencji konieczność uchylenia w całości dotkniętego takim uchybieniem wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu we Wrocławku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Rozpoznanie pozostałych kasacji jest – w tej sytuacji – bezprzedmiotowe, skoro wyrok będący przedmiotem ich zaskarżenia utracił w całości moc (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.)

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy dokona na nowo kontroli instancyjnej wyroku Sądu Rejonowego w związku z wszystkimi wniesionymi od niego przez strony apelacjami, bacząc przy tym nie tylko na ich treść, ale mając także na względzie te rozważania (zarzuty i argumentacje), które zostały przedstawione w kasacjach obrońców skazanych, zwłaszcza kasacji obrońcy T. M. i radcy prawnego obrońcy M. K.

Z tych to względów orzeczono jak wyżej.

Małgorzata Gierszon Jacek Błaszczyk Michał Laskowski

[PGW]

[ms]